

»Vüpa^jmo, ka
de vse šlau
po regulaj
zakona«

STR. 2

OD PORABJA
DO JUŽNE
TIROLSKE V
ITALIJI

STR. 3

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 13. septembra 2012 ☀ Leto XXII, št. 37

Prvi šaulski den pod nauvim vzdrževalcom

3. septembra se je po dvomej-sečni poletni počitnicaj začnilo šolsko leto 2012/13 na bejdvej porabski dvojezični osnavni šaulaj tō. Tau je prvo šolsko leto, v šterom de dve šauli gor-držala Državna slovenska samouprava, štera je tau nalogo prejkvzela letos 1. juliuša.

Dvojezično osnavno šaulo Jožefa Košiča na Gorenjom Siniki de v etom leti obiskovalo 65 šaularov, med njimi 10 v prvom klasi, je povōdala na oprejtji šolskoga leta ravnateljica *Ildiko Dončec Treiber* pa cūjdala, ka so nauvi mlajši vsi iz slovenski vesnic od Gorenjoga Sinika do Slovenske vesi. Na šauli se od letos vsi, od 1. do 8. klasa včijo dvojezično, pouk se pa začne eno vōro kisnej, v 8. vōri. Eške dale do vsi mlajši šenki dobivali učbenike pa cejloletno vozovnico za avtobus, cūj pa pride eške friško mlejko ali kakao vsikši den. »Vüpa^jmo, ka bau med šolskim letom eške več pozitivnoga zavolo toga, ka nas gor-drži Državna slovenska samouprava« - je povōdala ravnateljica pa eške raztomačila: »Stariške so pravli, ka jim je vseedno, što je vzdrževalec, aj samo mlajši leko v takšo šaulo odijo, gde v mrazi kürijo pa se leko merno včijo.«

Na oprejtji šolskoga leta na Siniki je biu cuj predsednik DSS *Martin Ropoš* tō, šteri je povōdo, ka do nauvi zakoni, eške posaba tisti o javnoj vzgoji (köznevelési), pripelali dosta sprememb. »Narodnostne šaulle morejo dobiti telko dodatni penez, kak tau valá za cerkvene šaulle. Leko pa zavolo toga kontrolerajo, ali se na šaulaj dobro včijo materni gezik pa

Gorenjesenički šaularge so se za svetešnji začetek šaulskoga leta zbrali v telovadnici

Števanovski prvošolčki s svojo leranco

spoznavajo naše slovenske šege« - je povōdo predsednik pa cūjda^j, ka eške čakajo na podpis dugoročnoga sporazuma z ministrom za človeške vire *Zoltánom Balogom* glede dodatne podpore.

Prejšnji pondejlek zrankoma so šaulsko leto oprli na Dvojezično osnavno šauli v Števanovci ranč tak. Po kratkom dvojezičnom pozdravnem guči ravnateljice *Agice Holec* se je v imeni vzdrževalke škonikom za dosedanjo delo zavalila podpredsednica DSS *Erika Köleš Kiss*. Ta šaula de mela letos dosta, 51 učencov tak, ka se je nutspisalo več madžarski šaularov z vesnic kauli Monoštra tō. Učbeniki pa vozovnice so v menjšoj šauli tō brezplačni. Dvojezični pouk je prišo že v 6. klas, vogrski škonicke pa do se prej mogli slovenski tō včiti, je povedala ravnateljica pa cūjdala: »Razpisali smo mesto za leranco za nižje klase, štera bi gučala ali mela slovensko diploma. Nikoga smo nej najšli, zatok de nam pri pouki pomagala učiteljica-asistentka iz Slovenije.« Na števanovskoj šauli v prvom redej čakajo ranč tak finančno stabilnost od nauvoga vzdrževalca, šteri pa de spoj skrb emo, ka aj bi se gnako spravlo z bejdve^ma šaulama.

Od 1. januara 2013 madžarska država prejkvzeme šaulle v vesnicaj, gde menje od 3000 lidi živē. Za gnauk tak vōvidi, ka je odločitev DSS bila pravilna, pitanje pa ostaja, ali do v državnom proračuni zagotovljena vsa sredstva za porabsko narodnostno osnavno šolstvo.

»Vüpjamo, ka de vse šlau po regulaj zakona«

Na prvi den v šolskom leti 2012/2013 smo se pogučavali s predsednikom Državne slovenske samouprave Martinom Ropošom, štera organizacija gordrži šaule od juliuša letos, smo pa malo vöopitali ravnateljici bejdvej porabski dvojezični šaul, Agico Holec pa Ildiko Dončec Treiber; tö.

Predsednik DSS Martin Ropoš je tapravo, ka baudejo spremembe v življenji šaul, depa vsi tak škejo, ka aj bi mlajši s toga s kem menje čütili. »Ovaški je grato med drügim šolski zakon tö. Mi se vüpjamo, ka de financiranje šaul bole stalno. Po zakoni mora država za narodnostne šaule zagotoviti dodatne peneze, ranč telko kak za cerkvene šaule. Zavolo té penez pa zavolo toga, ka majo porabske šaule narodnostni status, do skrb meli na tau, ka se deca bole navči svojo materno rejč, gordrži slovenske šege pa vse, ka je povezano s slovenskov narodnostjov« - je vöpostavo predsednik DSS, štera organizacija je šaule prejkvzela na podlagi zakona o narodnostni pravici, šteroga je madžarski parlament potrdilo lani na konci leta. »Vejmo, ka tau nede z ednoga dneva na drüggoga, depa je trbej z delom začniti. Moremo pripraviti zdajšnje pa dugoročne plane v kratkom cajti, vküper s šaulami, višjov svetovalkov pa matičnov domovinov. Najbole pa nücamo pomauč naše države, ka aj bi se šaule financirale brez problemov« - je o nalogaj povödo Martin Ropoš.

Državna slovenska samouprava en tau penez že dobiva, nej davnik pa so se državni narodnostni predsedniki pogučavali z madžarskim ministrom za človeške vire Zoltánom

Balogom. »Pod njegovo ministrstvo slišijo narodnosti pa šaule tö. Pravli so nam, ka de sporazum o šolstvi podpisan do začetka šaulskega leta. Na žalost je do toga eške do 3. septembra nej prišlo, vüpjamo pa, ka se podpiše v kratkom časi. Tak de leko država po zakoni državnoj samoupravi namenila vse potrebne peneze, pa skauz njé šaulam«.

Nekdešnje vzdrževalke, veške občine, so mele dosta dela s šaulami. »Zvün toga, ka so finančno podpirale šaule, so ovak tö gordržale te inštitucije. Te naloge zdaj prejkvzeme DSS, naš Urad« - je rztomačo predsednik pa eške povödo, ka so zaposlili edno osebo, štera se spravlja s financami bejdvej šaul, kancelaj pa má na Gorenjom Siniki.

Ravnateljica DOŠ Števanovci
Agica Holec

Od 1. januara 2013 de madžarska država prejkvzela vse tiste šaule, gde je v naseľji menje kak 3000 lüdi. »Pa eške naše lokalne občine so se tak odlaučile, ka več nedo mogle gordržati šaule. Vüpjamo, ka bau té sporazum, šteroga mo v kratkom časi podpisali, rešitev za dugi rok. Vse peneze mo dobili iz državnoga proračuna, če ji nedo zagotovili, te mi na žalost tö nemo mogli zagotoviti. Za tau pa je sprejeti zakon - vüpjamo, ka de vse šlau dale po njegovj regulaj« - je za konec eške

povödo vüpanje predsednik Martin Ropoš.

Na števanovskoj Dvojezičnoj osnauvnoj šauli majo letos že 51, skoro telko mlajšov, kak na vekšoj šau-

Predsednik Državne slovenske samouprave
Martin Ropoš

li na Siniki. »Letos mamovse klase, od 1. do 8. V 1. razredi je 8 nauvi šaularov, v drüggoga smo dobili 2.« - je statistiko rztomačila ravnateljica Agica Holec. »Učenci že 5 lejt dobivajo učbenike šenki, leko pa se cejlo leto vozijo z busom v šaulo ranč tak brezplačno. Mlajši potüjejo z Varaša, Magyarlaka, Rönöka ali Jakabháze tö.«

Na šauli v Števanovci so z dvojezičnim poukom začnili leta 2007, tau znamenüje, ka se včijo mlajši v bejdvej gezikaj že celau do 6. klasa. Pet šaulski vör slovenskoga gezika na keden pa má vsikši šaular, slovenski se pa včijo eške spoznavanje narave, likovno, glasbeno, telesno pa tehnično vzgojo. Od štrtoga razreda se pridrüži matematika. »Malo se bogim, ka de strokovna kontrola vekša. Razmejmo pa, ka je tau potrebno pa je trbej začniti več delati. Od škonikov, šteri so čisti Madžari, ne morem čakati, aj napravijo diplomomo. Leko pa dejo na izobraževanje, 40 vör, pa se včijo rejči pa vse drügo. Dobro, poučevati nedo mogli, leko pa pomagajo pri krožkaj pa pri vsako-

dnevnoj komunikaciji.« V Števanovci se je zaplelo s slovenskim gezikom v nižji razredaj. »Sem razpisala delovno mesto za leranco v nižji klasaj, štera bi mogla znati slovenski ali meti diplomomo. Na žalost sem takše nej dobila, sem morala vzeti madžarsko leranco. Za telovadbo pa sem k sreči najšla takšoga škonika, šteri má diplomomo iz slovenščine tö. Držo de 10 vör dvojezične telovadbe na keden.« - je svoje probleme povödala Agica Holec. V 3., 4. pa 5. razredi de pa slovenski gezik včila leranca-asistentka iz Slovenije Metka Perger. »Tau je veuka pomauč, če bi tau nej dobili, ne vejmo, kak bi bilau s slovenščinov« - je rztomačila ravnateljica.

V Števanovci pričakujejo od nauvogavzdrževalca naj-

Ravnateljica DOŠ Gorenji Senik Ildikó Dončec Treiber

prva finančne spremembe. »Vüpjamo, ka de šaula dobila več penez. Za gnauk se tau ne vidi, vüpjamo, ka mo do konca septembra vidli, kelko normative dobimo.«

Na Gorenjom Seniki, na DOŠ Jožefa Košiča, se radüjejo lejpoj numari šaularov v prvom klasi. »Vsi so iz slovenski vesnic, tak leko zagotovimo, ka dé dvojezični pouk dale« - je radost rztomačila ravnateljica Ildiko Dončec Treiber. Od letos majo že vsi mlajši na šauli dvojezični pouk, od 1. do 8. klasa. Dvojezični

predmeti so podobni kak v Števanovci, plus je, ka v 7.-8. klasi dobijo cuj biologijo pa zemljepis. »Kolegari se trüdiyo, ka bi gratali sposobni za dvojezični pouk. Prišli so z nami na poletni seminar v Slovenijo, pa če rejsan je ta biu sploj žmeten za nji, so se potrüdili.«

O spremembi vzdrževalca so voditeli sinčarske šaule - eške na konci preminaučoga šolskoga leta - na več forumaj spitavali stariše, učiteljski zbor pa eške šaulare. Stariške so prej pravli, ka je za nji vseedno, što je vzdrževalec, dočas delo na šauli v méri poteka. Dobra novica pa gé, ka so pod Državnov slovenskov samoupravov ostali šenki učbeniki pa vozovnice za avtobus. »Vüpjamo, ka leko mlajši eške kaj več dobijo na šauli ranč zavolo toga, ka je DSS postala vzdrževalka šole« - je vöpostavila vüpanje ravnateljica.

»Takšoga časa je zranksma že večkrat grda megla pa mraz. Zatok smo veseli, ka leko pouk začnemo edno vöro kisnej, v ausmoj. Mabiti v rosagi nej bilau šaule, gde so mogli mlajši že v 7.vöri tam biti.« Ildiko Dončec Treiber je gučala o eške ednoj spremembi: »Od letos dobijo vsi mlajši mlejko ali kaka. Do tega mau smo dobivali sadje, depa samo za nižje razrede. Zdaj, gda pridejo zranksma, de ji že škatüla z mlejkom čakala.«

Prvo šaulsko leto pod nauvim vzdrževalcom se je začnilo. Vse odgovorne je malo straj pred tejm, ka dvojezični šauli čaka, majo pa tijo vüpanje tö, ka je odločitev dobra bila pa do se leko mlajši v dvej najvejši porabski vesnicaj eške dugo včili slovenski.

-dm-

Ljutomer: Simpozij Slovenci v zamejstvu

OD PORABJA DO JUŽNE TIROLSKE V ITALIJI

Urad vlade Republike Slovenije sofinancira projekt *Od Porabja do Južne Tirolske v Italiji*, kar je bila tudi tema enodnevnega simpozija v Ljutomeru. Poleg pozdravnih nagovorov je bil uvodni del v znamenju pogleda na manjšinsko vprašanje

Radgoni (o čemer smo pisali na prvi strani prejšnje številke Porabja). »Zelo pomembno je, da imamo mnogo projektov, ki omogočajo povezovanje mladih, da se pri tem izobražujejo, zato podpiramo dvojezično šolstvo, vrtce, saj želimo, da bi

jezik, ter postavil vprašanje, ali in koliko je slovenski jezik vrednota in vezivo med Slovenijo in Slovenci v sosednjih državah. Njegova ocena je, da je teh vrednot premalo.

Politične odločitve morajo temeljiti na strokovni analizi, je v imenu Inštituta za narodnostna vprašanja poudaril dr. Boris Jesih. Govoril je tudi o pomembnih političnih spremembah, ki so se zgodile po letu 1991 v Sloveniji, ter dejal, da bi morali redefinirati (zastaviti na novo) prioritete Slovenije v manjšinski politiki do sosednjih držav. Na prvo mesto je raziskovalec z dolgoletnimi izkušnjami postavil jezikovno področje. Akademik dr. Anton Vratuša je poudaril pomen raziskovalne dejavnosti med manjšino in o manjšinah. Udeležence je seznanil z vlogo Slovenske akademije znanosti in umetnosti in tudi Ustanove dr. Šiftarjeve fundacije pri proučevanju položaja manjšin.

Kritičen do razmer v Porabju, zlasti do odnosa uradne politike do Slovencev na Madžarskem, je bil prejšnji slovenski generalni konzul v Monoštru, Drago Šiftar. Tudi politiki iz Slovenije ne storijo dovolj, da bi Madžarska dosledneje izpolnjevala obveznosti do Porabskih Slovencev. Na nizki ravni je

seje mešanih komisij premalo uspešne in dosledne pri ocenah in sprejemanju usmeritev. Med dosežke je uvrstil rezultate, ki jih ima Razvojna agencija Slovenska krajina. Zlasti pomembna bo ureditev vzorčne kmetije na Gornjem Seniku in pomoč tistim, ki so se odločili za obnovo travniških sadovnjakov.

Anita in Nikoleta Vajda sta predstavili vlogo medijev pri ohranjanju materinščine in narod-

kot jezika sosedov. V minulem šolskem letu je dopolnilni pouk slovenskega jezika na Štajerskem obiskovalo 420 učenek in učencev. O velikem zanimanju za učenje slovenščine je govorila tudi Barbara Antonič s Hrvaške. V varaždinski županiji se je za učenje slovenskega jezika prijavilo 448 mladih, kar je preseгло vsa pričakovanja in povzročilo težave, ker je pouk za toliko učencev težko organizirati.

Udeleženci simpozija *Od Porabja do Južne Tirolske*

s perspektive domovine, torej Slovenije; v drugem delu so položaj manjšin predstavili predstavniki Slovencev iz Avstrije, Italije, Madžarske in Hrvaške, kot primer dobre prakse pa še manjšinsko zaščito za nemško manjšino na Južnem Tirolskem v Italiji. Del udeležencev simpozija se je udeležil otvoritve razstave v Pavlovi hiši v Potrni o Romih v Avstriji, in naslednji dan obiskal Porabje. V projektu, ki ga vodi Simon Balažič, je predviden izid zbornika z referati in dvodnevna ekskurzija na Južno Tirolsko; med organizatorji simpozija sta bila tudi Inštitut za narodnostna vprašanja v Ljubljani in Gimnazija Franca Miklošiča v Ljutomeru.

Ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Ljudmila Novak je pohvalila razmišljanje o iskanju izzivov za zamejce v prihodnosti, predvsem pa projekte, v katere so vključeni mladi. »Ohranjanje kulture, jezika in identitete je sicer izredno pomembno, vendar moramo to nadgrajevati tudi z določenimi projekti,« je poudarila Ljudmila Novak in omenila 2. sejo Kmetijske slovenske manjšinske koordinacije, Agroslomaka, na Mednarodnem kmetijskem sejmu Agra v Gornji

se tudi mladi iz zamejstva povezovali med seboj in z mladimi v Sloveniji, dobili nova znanja in izkušnje ter potem nadaljevali delo sedanjih narodnostnih organizacij,« je izpostavila ministrica.

Rudi Merljak z Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu je predstavil zgodovino, prizadevanja in organiziranost uradnih struktur v Sloveniji na področju sodelovanja s Slovenci v zamejstvu in po svetu. Zelo

Ena od porabskih predavateljic, Nikoleta Vajda Nagy, urednica slovenskih oddaj *Vpogled/Bepillantó* na *Gotthárd TV*

pomemben je Zakon o odnosih Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja, sprejet leta 2006 in dopolnjen pred dvema letoma. Rudi Merljak je opozoril na prešibko narodno zavest in na premajhno skrb za slovenski

dvojezično šolstvo, ministrstva ne delujejo usklajeno v sodelovanju z manjšino. Sporazum o zagotavljanju posebnih pravic Porabskim Slovencem in prekmurskim Madžarom ne daje pravih rezultatov, ker so bile

Za prijeten začetek sta poskrbela z ljudsko Zrejšo je žito mlada pevka Barbara Baligač in harmonikar Alen Pivec, ob njej vodja simpozija Simon Balažič

nostne kulture. Predstavili sta časnik *Porabje*, televizijske oddaje Slovenski utrinki in slovenski program Radia Monošter. Narodnostni mediji bi se razvijali hitreje, njihova vloga bi se okrepila, če bi država zagotovila dovolj denarja. Posebno vlogo ima sodelovanje med mestno televizijo Monošter in soboško TV AS. Televiziji pripravljata tedenske, v delu Madžarske in v Sloveniji dobro sprejete oddaje. Raznolika dejavnost štajerskih Slovencev je predstavila predsednica Kulturnega društva člen 7. Suzanne Weitlaner. Kot pomemben napredek je omenila, da tudi regionalna in državna politika priznavata štajerske Slovence kot manjšino. Znano je politično stališče izpred desetletij, da avstrijska državna pogodba po pomoti govori o štajerskih Slovencih. Uveljavila se je Pavlova hiša v Potrni, kjer pripravljajo dobro obiskane dvo- ali večjezične kulturne dogodke, in povečalo se je zanimanje za učenje slovenščine

Razmere med Slovenci v Italiji je predstavila Zaira Vidali, položaj Slovencev na Koroškem pa Štefka Vavti.

V program so organizatorji vključili primer dobre prakse, kako je z uveljavljanjem manjšinskih pravic nemške manjšine na Južnem Tirolskem v Italiji. Po krajšem zgodovinskem pregledu je Sepp Kusstacher naštel rezultate v boju za več avtonomije. Nemci na Južnem Tirolskem imajo šole, pravico do uporabe jezika, obvezno dvo- ali trijezičnost, urejeno financiranje pokrajine, občin in javnih ustanov. Pot do teh rezultatov je bila povezana s protesti pred palačo Organizacije združenih narodov v New Yorku, internacionalizacijo manjšinskega vprašanja in veliko pomočjo Avstrije. Sicer pa je med 507 tisoč prebivalci Južne Tirolske 65 odstotkov Nemcev, 4 odstotki Ladincev, ki imajo ravno tako zagotovljene manjšinske pravice, ostalo pa so Italijani.

ERNEST RUŽIČ

OD SLOVENIJE...

Slovenija pridobila eno mesto Slovenija je na letošnji lestvici globalne konkurenčnosti pridobila eno mesto. Med 144 državami se je znašla na 56. mestu, medtem ko se je lani med 142 državami na 57. mestu. Najslabše ocene je dobila za učinkovitost trga dela in razvitost finančnega trga, je razvidno iz poročila Svetovnega gospodarskega foruma (WEF). Slovenija se je na letošnjem seznamu znašla tik za Latvijo, ki je napredovala za devet mest na 55. mesto, in tik pred Kostariko, ki je zabeležila štiri mesta boljši rezultat in sklenila na 57. mestu, je razvidno iz omenjenega poročila WEF o globalni konkurenčnosti 2012-2013. Med članci EU so se za Slovenijo uvrstile Ciper (58. mesto), Madžarska (60. mesto), Bolgarija (62. mesto), Slovaška (71. mesto), Romunija (78. mesto) in Grčija (96. mesto). Pomembnejše trgovske partnerice Slovenije so se uvrstile precej višje. Nemčija je zabeležila šesto, Avstrija 16., Francija 21., Italija pa 42. mesto

Reforma trga dela v koalicijsko usklajevanje

Ministrstvo za delo je v koalicijsko usklajevanje poslalo predlog reforme trga dela, katere osrednji del je prenova zakona o delovnih razmerjih. Ključni cilj reforme je po navedbah resornega ministra Andreja Vizjaka odpraviti velike razlike med zaposlenimi za nedoločen čas in tistimi, ki so v začasnih in negotovih oblikah dela. To naj bi dosegli z uvedbo enotne zaposlitvene pogodbe za nedoločen čas ter omejitvami glede zaposlovanja za določen čas. Izhodišča so vključevala tudi spremembo, da se čas odmora med delovnim dnem ne bi več všteval v delovni čas, bi pa delavci še naprej dobivali povračilo stroškov za prehrano, prevoz na delo in druge z delom povezane stroške. Predvidena naj bi bila tudi odprava dodatka na delovno dobo. To je močno razburilo sindikate, ki so napovedali, da glede malice in dodatka na delovno dobo ne bodo popuščali, ter opozorili, da so delavci v delovnem razmerju šibkejša stran, zato jih mora ta zakon ščititi.

25. obletnica smrti Janoša Kühara

»Vstopi v veselje svojega gospodarja!«

Pred 25-imi letami je sombotelska püšpekija s temi rečami iz evangelija po Mateji vöposlala osmrtnice duhovnikom püšpekije. Gospaud Kühar so 6. septembra 1987-oga leta zrankma pred

mešov mrli v cerkvi na Gorenjom Siniki. Stari so bili 86 lejt, duhovnik pa 64 lejt. Od toga so služili na Gorenjom Siniki 51 leto. Pokopali so ji 10. septembra, četrtek zadvečarka v tretjoj vöri, sombotelski püšpek István Konkoly. Predgali so mariborski püšpek dr. Jožef Smej. Slobaud so od nji vzeli eške ešpereš dr. Lajos Horváth in gospaud kanonik Jožef Zavec.

Gospaud Kühar nejsu bili samo düšni pastir Porabski Slovencov, liki so se dosta brigali za materno rejč tö. Pomauč so prosili in dobili od profesora Vilka Novaka, dostakrat v pismi. Tak na priliko v pismi, štero so napisali 1. decembra 1970-oga leta.

„Zdaj v adventi, v tedni, jaz neimam drüge meše, kak po starom ešče dale Rorate-meše. Depa sosed [Markovič], on v pondejlek ide v Slovensko ves, v srejšdo pa ide v Sakalovce in tam mešüje tüdi [...] Zdaj se kaže najbolje, da kakšni siromacije smo mi eti: da smo tü ostanjeni Slovenci! Nika ne bode čüda, da na kraci vse se zapüsti in morejo biti resan dolslečeni s svojga jezika in se z cela ta dati, če ščejo po veri živetit! Naši stari slovenski dühovniki pravijo, da ne potrebno se s tem mantrati, bojmo po vašem. Jaz pa pravim, tak dosta bole zapüstimo svojo pravico in se podajmo prej k s cela – jezik gledoč – v cerkvaj k zdajšnjoj püšpekiji. Če neimamo svoje, s cela tihinsko, neimamo znanost nücati - ne razmimo dosta bole državni jezik? In to samo dve fari!... Pa telko pišejo: misijonsko delo – in štero je to glavno misijonsko delo, če ne te dvej fari in teva dva stariva dühovnika! Pa je nihče ne pomaga! Tü se mantrava in ne čüjejo glas iz toga kraja! Eno je istina: da tüdi ne tak z lehka k meni priti – se more vsaki posebi na granici zglasiti in prositi posebno dovoljenje na Gornji Senik. Tak k našemi 'edinomi misijonarji', k vam se obrnem! Bojte dale za näj! »

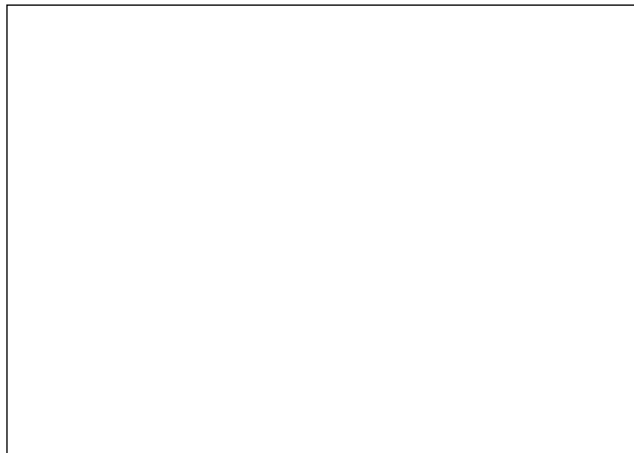
Ob 25. oblejtnici smrti porabskoga slovenskoga dühovnika Slovenci v Porabji eške itak tau želejmo od Slovencov v Sloveniji: bojte dale za nas, ka leko ohranimo svojo materno rejč.

Marija Kozar

Kuharski mojster in fotograf

Njegov osnovni poklic je kuharstvo, v prostem času pa se ukvarja s fotografiranjem. Je kuhar restavracije Lipe v Monoštru, poleg tega pa priden kulinarčni blogger. To je Csaba Steffel ali kot ga vsi imenujejo in poznajo, stric Ciro. Z amaterskim

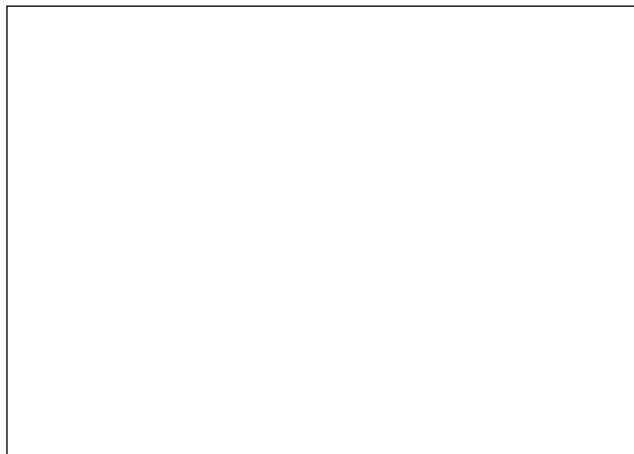
ljivost. Kot je povedal na otvoritvi, s svojimi fotografijami želi pozivati ljudi, da opazijo stvari okrog sebe. »Opazi 'nič' okrog sebe, ustavi se za trenutek, saj obstajajo stvari, ki si zaslužijo tvoj čas. To niso velike stvari, saj jih srečaš vsak dan,

Na otvoritvi razstave, med predsednikom ZSM in direktorice Porabje d.o.o. avtor razstave Csaba Steffel

fotografiranjem se je začel aktivneje ukvarjati pred nekaj leti, svojo prvo razstavo pa je priredil 6. septembra v hotelu Lipa.

ampak doslej jih nisi upal 'videti'. Dotakni se jih, morda se bodo tudi one dotaknile tebe!« - je dejal.

Na otvoritev so v lepem številu prišli avtorjevi prijatelji in znanci

Dvorana se je ob otvoritvi napolnila z njegovimi prijatelji, znanci, kolegi – nikdar še ni bilo toliko ljudi na neki razstavi. Njegova je nosila naslov Majhne slike iz velikega sveta. Ciro fotografira predvsem tihožitja z raznimi predmeti, na njih se zrcalita neke vrste žalost in min-

Ciroja sta na otvoritvi pozdravila in mu čestitala tudi direktorica Porabje d.o.o. Georgina Varga in predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem Jože Hirnök, hkrati pa sta izrazila upanje, da le ne bo zamenjal poklica in bo ostal pri kuhanju.

NVN

foto: Franci Bana

Murska Sobota: Evropski romski muzej

ROMSKA KULTURA JE PREKRASNA, ČUSTVENA, TEMPERAMENTNA ...

Po Brnu in Beogradu so v Murski Soboti (spodnji prostori hotela Zvezda) odprli tretji Evropski muzej romske kulture in zgodovine.

»Romska kultura je prekrasna, je barvita, čustvena, polna temperamenta in tudi strasti. Je pa tudi zelo raznolika, saj njeni ustvarjalci črpajo iz okolij, kjer živijo, in v svoja dela prevzemajo elemente države, v kateri ustvarjajo... Kljub večstoletni prisotnosti romske skupnosti in romske kulture v slovenskem prostoru večina oboje slabo pozna in zato so, na žalost, predsodki in diskriminacije,« je ob otvoritvi povedal vodja službe za narodnosti mag. Stane Baluh in dodal, da bo muzej nedvomno prispeval k boljšemu poznavanju romske kulture in zgodovine. Direktor romskega muzeja v Beogradu Dragoljub Acković pa je izrekel vse priznanje za ureditev muzeja mag. Jožeku Horvatu Mucu, sicer predsedniku Zveze Romov Slovenije in direktorju Inštituta za romološke študije, izobraževanje in kulturo. Povedal je še, da pomeni postavitve muzeja šele začetek, zdaj so na vrsti strokovna raziskovanja in proučevanja; muzej mora sčasoma dobiti primernejše prostore, svojeje kustos in več mora zanj prispevati Slovenija, kajti »to je evropski muzej romske kulture.« Del politične podpore so organizatorji dobili od poslanca mag. Dejana Židana, ki meni, da so Romi »ena najbolj prikrajšanih skupin ljudi v Evropi. So skupina, ki najpogosteje

trpi diskriminacijo in to na več področjih, tako na trgu dela kot pri uživanju osnovnih človekovih pravic. Žal, marsikaj od tega velja tudi za Slovenijo.«

Ob otvoritvi muzeja so tudi ugotavljali, da je romska kultura bogata, je tudi

Na razstavi je tudi brusilnik, s katerim je Rom Miška dolga leta na ulicah Murske Sobotice ostril nože, škarje... in množica drugih predmetov iz bogate preteklosti in sedanjosti Romov v Sloveniji.

del slovenske kulture, a pogosto slabo interpretirana. Zato je potrebna promocija dobrih del Romov in uspešnih romskih ustvarjalcev, ki jih ni malo. Pomoč politike, oblasti in širše javnosti je nuja za ustanovitev in delovanje nove evropske ustanove v Murski Soboti. Romska kultura je bila navdih mnogim ustvarjalcem (tudi pisatelju Feriju Lainščku, ki je napisal roman *Nedotakljivi*, po katerem je režiser Marko Naberšnik posnel film *Šanghaj*, ki je na elitnem filmskem festivalu v Montrealu dobil v izjemni konkurenci nagrado za scenarij. Filmska zgodba, kot smo pisali tudi v Porabju, govori o življenju Romov in ostaja večna tema za raziskovanje, pri jeziku, ki je osnova ustvarjanja, pa je bilo v Sloveniji narejenega premalo, tu

živi veliko umetnikov, primanjkuje raziskovalcev in znanstvenikov).

V muzeju so zbrani najrazličnejši predmeti, povezani z romskim življenjem. Pomenljiv je vpogled v obrt in poklice Romov. Kovaško obrt zasledimo pri Romih že ob prihodu na evropsko

gost iz Beograda v Prekmurju, da se proučevanja in znanstvenega vrednotenja lotijo strokovnjaki, ki so se s tem že ukvarjali ali se ukvarjajo v slovenskih ustanovah.

Omeniti velja tudi nekaj podrobnosti o romski glasbi in plesu, ki sta prvini romske kulture. Kljub odporu do Romov sta glasba in ples očarali ves svet. V Evropi so se za romsko glasbo začeli zanimati ob koncu 18. in v začetku 19. stoletja. Rome so vabili na svoje dvore; ker so tam ustvarjali številni klasični glasbeniki, je romska glasba posredno vplivala tudi nanje in se čutila v njihovem delu. Romski orkester je običajno štel 6 do 8 glasbenikov, od katerih je bil vsaj eden pevec ali pevka. Romski glasbeniki so največkrat v začetku jeseni šli v vasi in tam igrali na porokah.

In ne samo porokah. Povsem osebni spomin, povezan z romsko glasbo. Daleč nazaj v petdesetih, šestdesetih, morda še v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja so imeli glasbeno skupino tudi gorički Romi v Šalovcih, s primatešem Viktorjem na čelu. Ni se zgodilo, da ne bi prišli z glasbo čestitat predvsem moškimi ki s(m)o praznovali god, kar je v tistih časih edino štel kot osebni praznik in ne rojstni dan kot zdaj. V ušesih in spominu mi še zdaj zveni »*Délibáb...Hortobágy ...*« pesem, ki sem jo spoznal desetletja pozneje prav v njenem izviru, na hortobáški pusti nedaleč od Debrecena, in pesem, s katero je povezan dovršen del moje poezije in celo proze...

ERNEST RUŽIČ

... DO MADŽARSKE

Državna predsednika Finske in Estonije pri Lászlu Kövérju

Prejšnji torek je predsednik madžarskega parlamenta László Kövér sprejel predsednika dveh držav, kjer govorijo sorodni, ugrofinski jezik kot na Madžarskem. Na pogovorih je Kövér poudaril pomembnost sodelovanja med narodi ugrofinske jezikovne družine. Kot je povedal, sprejel je predsednika dveh držav, s katerima ima Madžarska dobre stike prav zaradi jezikovnega in kulturnega sorodstva. Omenil je tudi, da bo letos Madžarska že drugič gostiteljica Svetovnega kongresa ugrofinskih narodov, ki se ga bodo ob Madžarih, Fincih in Estoncih udeležile tudi delegacije manjših narodov, ki živijo v Rusiji. Na pogovorih se je razpravljalo tudi o tem, kako lahko države pomagajo pri ohranjanju identitete tem manjšim narodom, ki nimajo lastne države. Tudi estonski predsednik je poudaril pomembnost pomoči tem narodom, ki živijo zunaj EU v »nedemokratskih razmerah«. Kot je povedal predsednik Finske, ob teh vprašanih velikokrat moramo pozabiti gospodarske interese in se moramo odločati na čustveni osnovi.

Obvezna šolska uniforma ali šolska halja?

Državna sekretarka za šolstvo Rózsa Hoffmann je konec avgusta govorila o možnosti, da bi bila obvezna šolska uniforma ali šolska halja, ki bi – po njenem – imela veliko prednosti. Na eni strani bi »blagodejno zakrili« razlike v oblačenju učencev in dijakov, ki so največkrat posledice denarnih zmožnosti staršev. Na drugi strani bi s šivanjem uniform in šolskih halj prišlo do dela precej madžarskih delavcev.

O tem vprašanju ni soglasja med državno sekretarko in predsednikom šolske komisije madžarskega parlamenta. Po mnenju Zoltána Pokornija je to lahko le možnost. Šolsko ministrstvo bi se pri tem vprašanju moralo zanašati na trezno pamet staršev in učiteljev. Če bi oni tako ocenili, da socialnih razlik, ki se najbolj kažejo v oblačenju mladih, ne morejo premestiti na drugačen način, naj potem imajo možnost, da se uvede šolska uniforma ali šolska halja. Nikakor pa ne sme biti to obvezno, pravi nekdanji šolski minister Pokorni.

Moraš kositi, ovak te zaraste

Gnesden, gda se več ne delajo njive pa se ne kosijo travniki, vsigdar bola nas nutrazaraste grmauvdje. Če bi se kauli rama nej kosilo par lejt, bi se že samo streje võvidle. Gda je bola deževno leto, te skur vsakši keden trbej kositi, ka je nej malo dela, če tau škemo, ka nej samo dvorišče, liki kauli rama aj tō red mamō. Attila Mešič iz Otkauvec zvün tauga ešče pri sausedi tō kosi, zato ka oni v Meriki živejo, pa njega so prosili, aj red

Attila Mešič

drži. Kak ma čas na tau pa še dosta vse drūgoga, sem ga spitavo, gda sem pri njemi odo.

- *Attila, zdaj ranč pred vaško tablo kosiš, tau se ešče k vam drži ali zato kosiš, aj se bola vidi?*

»Nej je mojo, tau je sauseda, dapa za volo table malo taspucam, aj se bola vidi. Vrkar so z velikim mašinom pokausedi, samo se paulek so nej mogli, kak je tabla.«

- *Tam vrkar, tisti ram, nutzaraškeni, je prazen?*

»Nej tisti ram so Pešterge dolakūpili, zdaj so dvej ženske tū. Od drejv se ne vidi ram, ovak oni zato dolapokosijo, gda trava zraste. Tašoga reda na dva kedne pridejo, pa pomalek pilijo kauli rama. Tisti velki grünt pa spaudnji saused ma, on je v Meriki, name so prosili, aj njim dolapokosim, gda trava zraste. Spodkar od daula, gora do goštje, tau vse dja pucam.«

- *Kak tau vse zandolejš?*

»Nej vse nagnauk, gda sem doma, te tak pomalek vsigdar kosim, ovak tau ne moreš, če gnauk tazanjaš, potistim je že mantranje.«

- *Kakšne mašine maš,*

»Tau sem zato napravo, ka je tam bola hladno, dosta bola ta stojijo pa bola friški ostanejo, kak če bi v rami emo krompiče. Mi samo telko pauvamo, ka nam za djesti trbej, zato ka nej mare, nej svinje nej-mamo. Svinje bi samo tak bilau vrejdo krmiti, če bi vse leko parpauvali, ka polagamo, dapa če delat odiš, te tau vse ne zandolejš. Nam se bola splača, če telko mesa kūpimo, ka nam trbej.«

- *Gda domau iz dela prideš, potistim še maš volau kositi nej samo na svojom, liki sausedi tō?*

»Moraš, če ranč nejmaš volau, zato ka te ovak vse nutrazaraste, pa tisto te več ne spraviš vret. Pa ovak je tō lepše, če kauli rama red maš pa vse lopau pokošeno. Najbola pa te, gda spr-tulejt vse rauže pa drejvdje cvete, te sta najbola lejpiva ogradec pa dvorišče. Istino, letos je drejvdje zaman cve-lo, zato ka je vse pozeblo, edna betva nega na nijj. Do tejga mau je divjačina vse dolapoddejla, zato sem ograjo napravo, tak sem obrano, zdaj pa te mraz je vse uničo. Tašoga reda človeka vola zato odide.«

- *Tū v dolej je ovak tō bola mrzlo kak na brgej, vzi-mi, gda je mrzlo, te redno morate nalagati?*

»Nej je tak nevarno nalagati, zato ka pod cejlím ramom je zemenica, pa toplo tagora dé. Drva zato trbej, vejpa skur devet mejsecov nalagamo, zdaj, če se cajt svadi, že včasín hladno bade. Z drvami je dosta dela, pa dosta košta še tak tō, če maš svojo gauštjo. Benzin, olaj, delo, te je ešče domau moraš sprajti, pa plačati foringo, če nejmaš traktor. Gda so že doma, te ešče

- *Tū leto si parkrat švico, gda si kosijo, zato ka je sploj fejst vrauče bilau, nej?*

»Nej je bilau mrzlo. Tašoga reda bola zazranka ali proto večara sem delo, gda je nej bilau tak vrauče. Telko je letos nej trbelo kositi kak lani, zato ka je süča bila pa trava tū nej tak rasla.«

- *Tam pod brgaum znautra v zamlej zemenico maš?*

Gda so že doma, te ešče

kalaš, v sejncō je znosiš, pa samo potistim leko nalagaš. Nika aj se ne žaurgajo tisti Varašanci, šteri na mejsec dvajsti ali tresti djezero plačajo pa vsigdar toplo majo, zato ka nam po vasaj telko tō pride, pa te ešče nalagati moramo.«

- *Ti si iz Andovec, kak tau, ka nej si tam zido?*

Attila redno kosi pau brga, da bi ga nej zaraslo grmauvdje

»Tū, gde smo bili v starom rami, dja sem tistoga sto popravliti, že sem lejs vsejko, samo te so že mlajši rasli, pa sem brž mogo zmišlavati, ka aj delam. Te je ešče bijo te socpol (socialna podpora za otroke), ka sem leko proso, pa tisto so samo na nauve rame dali, pri starom rami bi tū se mogli popravliti pa vcujzidati, tak smo te začnili bola zidati. Dobro je tū, skrak smo pri poštiji, fal sem leko kūpo, zato, ka te je ešče tū nej bilau vode pa telefona. Dapa tisto leto, gda smo začnili zidati, so že vodau tō potegnili, nej naduge pa telefon.«

- *Attila, ti si ešče mladi bijo, gda si že v Budimpešto odišo. Zaka si taušo pa ka si tam delo?*

»Najprvin sem se včijo, po-

tistim pa delo. Tistoga reda si dosta baukše leko slūžo tam, kak če bi doma austo. Kak sem se oženo, te sem nazaj domau prišo, pa sem v kosavnoj fabriki začno delati. Gda so go zaprli, od tistec sem te v Opel ušo. Zdaj že štiridesetno leto mam v slūžbi.«

- *Kama se zdaj vi držite,*

zato ka vaš ram je eške pred vaško tablo, gde piše, ka Števanovci?

»Istino, ka ta tabla, ka go je ves dala postaviti, je za nami, dapa prava tabla je pred nami. Mi smo po pravici v Otkovci, dapa zdaj tau se že vse k Števanovcom drži.«

- *Više vas je edna vretina,*

s tiste vode polejvaš ali iz stūdenca, ka vam na dvorišči stoji?

»Te stūdenec je samo za okras (dísz), v tejm vodé nega. Dapa v tistoj vretini tam vrkar, tam vnoči-vodne tak na kuste voda võteče... Tista voda teče nutra v potok. Če bi te vretine nej bilau, te bi potok süji bijo. Tak smo si zmišlavali s sausedi, ka bi edno mlako napravili, kama bi iz te vretine vodau nutrapistili, pa bi se leko kaupali, dapa tau bi zato veliko delo bilau. Prvin sem ešče polejvo s tisto vodau, samo edno cejv sem emo, pa voda sama od sebe sé dolapritekla, pa ranč tak smo pili iz tiste vode. Gnesden je tau veliko delo, zato ka v krajini so taše vretine že vse võposenile.«

Karel Holec

6.10 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.10 MARTINA IN PTIČJE STRAŠILO, POUČNA ODDAJA ZA OTROKE, 10.15 BISERGORA, LUTK. NAN., 10.35 PROFESOR PUSTOLOVEC, POUČNA ODDAJA ZA MLADE, 10.50 PRVO TEKMOVANJE, DOK. FILM, 11.15 ŽIVLJENJE KOT V FILMU, IGR. NAD., 12.00 POROČILA, 12.05 PANOPTIKUM, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 POGLEDI SLOVENIJE, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 MARČI HLAČEK, RIS., 16.10 NENAČNE IN PRISMUKNJENE ŽIVALI, DOK. SER., 16.15 NENAČNE IN PRISMUKNJENE ŽIVALI, DOK. SER., 16.20 2012, LETO NIČ, PREDAJA, NIZOZ. NAD., 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.20 BOLNIŠNICA GOLNIK, DOK. SER., 17.50 MOJI, TVOJI, NAJINI, DRUŽ. NAD., 18.20 RISANKA, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 GRAŠKA GORA POJE IN IGRA 2012, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 POLNOČNI KLUB, 0.15 BOLNIŠNICA GOLNIK, DOK. SER., 0.45 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.35 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.00 INFOKANAL

PETEK, 14.09.2012, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OP!, 8.05 OTROŠKI INFOKANAL, 8.50 ZABAVNI INFOKANAL, 10.55 DOBRO JUTRO, 14.20 ZLATI PRAH NOSTALGIJE - PRVIH 50 SLOVENSKE POPEVKE, 15.15 OSMI DAN, 15.45 PRISLUHNI MOI TIŠINI, 16.40 LYNX MAGAZIN, 17.10 MOSTOVI - HIDAK, 17.40 MOZAIČNO DOK. ODD., 17.55 SLOVENSKI MAGAZIN, 18.25 KNJIGA MENE BRIGA, 18.50 OD SOLZ DO SMEHA, DOK. ODD., 19.50 ODBOJKA: KVALIFIKACIJE ZA EVROPSKO PRVENSTVO (M), SLOVENIJA : NEMČIJA, 21.50 SOBODNA DRUŽINA, AM. NAD., 22.10 POLJE KRVI, ŠKOTSKA NADALJEVANKA, 23.10 MORILEC V MENI, KOPRODUKCIJSKI FILM, 1.00 ZABAVNI INFOKANAL

SOBOTA, 15.09.2012, I. SPORED TVS

6.00 KULTURA, 6.10 ODMEVI, 7.00 ZGODBE IZ ŠKOLJKE: SEJALCI BESED: IVAN CANKAR, 7.15 RADOVEDNI TAČEK, POUČNA ODDAJA ZA OTROKE, 7.30 IZ POPOTNE TORBE: NEVIDNA DEKLICA, 7.50 BINE, LUTK. NAN., 8.35 STUDIO KRIŠKRAŠ, 9.15 BIBA SE GIBA, RIS., 9.40 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 10.25 RACA PO LUCYJINO, KRATKI FILM, 10.40 POLNA HIŠA ŽIVALI, IGR. NAN., 11.15 KINO KEKEC, AM. FILM, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.20 TEDNIK, 14.20 ALPE-DONAVA-JADRAN, 15.00 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 15.30 NA VRTU, 15.55 CONCORDE - ROJSTVO LEGENDE, DOK. ODD., 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.15 ČEZ PLANKE: HRVAŠKA ISTRAN, 18.20 VILLAGE FOLK - LJUDJE PODEŽELJA, DOK. SER., 18.30 OZARE, 18.40 OLIVJA, RIS., 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 20.00 SLOVENSKA POPEVKA 2012, 22.10 KAPITALIZEM: LJUBEZENSKA ZGODBA, AM. FILM, 0.20 POROČILA, 0.50 MARIBOR 2012, EVROPSKA PRESTOLNICA KULTURE, 1.10 OGLAŠEVALCI, AM. NAD., 1.55 CONCORDE - ROJSTVO LEGENDE, DOK. ODD., 2.50 OZARE, 2.55 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 3.45 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 4.05 INFOKANAL

SOBOTA, 15.09.2012, II. SPORED TVS

9.05 SKOZI ČAS, 9.30 POGLEDI SLOVENIJE, 11.00 DAN VRNITVE PRIMORSKE K MATIČNI DOMOVINI, 12.00 SLOVenci V ITALIJI, 12.35 BOLNIŠNICA GOLNIK, DOK. SER., 13.05 OSMI DAN, 13.40 OTROŠKI FENS 2012, 15.15 PARALIMPIJSKE IGRE: ZAKLJUČEK, 16.15 ŠPORTNI IZZIV, 16.45 NOGOMET: KVALIFIKACIJE ZA SVETOVNO PRVENSTVO 2014, NORVEŠKA : SLOVENIJA, 18.45 NOGOMET: SIMFONIJA UEFA, 19.10 NOGOMET: FIFA MAGAZIN, 19.50 ODBOJKA: KVALIFIKACIJE ZA EVROPSKO PRVENSTVO (M), SLOVENIJA : UKRAJINA, 21.50 SOBODNA GLASBENA NOČ: JAVN BONDČINA BENČ - SEPTEMBER IN PRIJATELJI, 23.30 NA LEPSJE, 23.55 BRANE RONČEL IZZA ODRA, 1.30 ZABAVNI INFOKANAL

NEDELJA, 16.09.2012, I. SPORED TVS

6.30 MARIBOR 2012, EVROPSKA PRESTOLNICA KULTURE, 7.00 ŽIV ŽAV, 10.20 DEDEK V MOJEM ŽEPU, AM. NAN., 10.45 NA OBISKU, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA, 11.20 OZARE, 11.25 OBZORJA DUHA: BLIŽNI VZHOD, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.25 GRAŠKA GORA POJE IN IGRA 2012, 15.25 PRAVA LJUBEZEN, NORV. FILM, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.15 LEGENDE VELIKEGA IN MALEGA EKRANA - DUŠAN MLAKAR, 18.20 IGRALCI TUDI POJEJO, 18.35 PUJSA PEPA, RIS., 18.40 PRIHAJA NODI, RIS., 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 20.00 DOKTOR MARTIN, ANG. NAD., 20.50 DRUŽINSKE ZGODBE, 21.45 NEOPAZNO PRISOTNA: SAKAL IN DIVJA MAČKA, DOK. ODD., 22.15 VILLAGE FOLK - LJUDJE PODEŽELJA, DOK. SER., 22.30 POROČILA, 23.05 GANDŽA, AM. NAD., 0.05 ALPE-DONAVA-JADRAN, 0.35 LEGENDE VELIKEGA IN MALEGA EKRANA - DUŠAN MLAKAR, 1.35 IGRALCI TUDI POJEJO, 1.50 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 2.40 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 3.05 INFOKANAL

NEDELJA, 16.09.2012, II. SPORED TVS

8.15 SKOZI ČAS, 8.40 GLOBUS, 9.15 LYNX MAGAZIN, 9.45 ŽOGARIJA, 10.10 ALPE-DONAVA-JADRAN, 10.40 ZGODBE IZZA OBRAZOV: FRANCI ROGAČ, DOK. SER., 11.10 GLASBENA MATINEJA, 12.10 14. REVILJA PEVSKIH ZBOROV DRUŠTEV INVALIDOV, 13.05 SUROVO KOT NAFTA, DOK. ODD., 14.55 KOLESARSTVO: SV. PRVENSTVO V CESTNEM KOLESARSTVU, 17.00 SLOVENSKA POPEVKA 2012, 19.00 BILO JE ..., 19.50 ŽREBANJE LOTA, 20.00 NEGovan NEMEC, DOKUMENTARNI PORTRET, 20.50 50 LET FDV, DOKUMENTARNI FELJTON, 21.15 DAN PO EKSPLOZIJ, DOK. ODD., 22.45 POGREŠANI KITAJSKI OTROCI, DOK. ODD., 23.40 NA ČAKANJU, KRATKA TV-IGRA, 0.00 ZABAVNI INFOKANAL

PONEDELJEK, 17.09.2012, I. SPORED TVS

6.20 UTRIP, 6.35 ZRCALO TEDNA, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.10 MIHEC IN MAJA, OTR. NAN., 10.20 IZ POPOTNE TORBE: NEVIDNA DEKLICA, 10.40 RADOVEDNI TAČEK, ODDAJA ZA OTROKE, 10.50 SEJALCI SVETLOBE, OTR. SER., 11.10 DEDEK V MOJEM ŽEPU, AM. NAN., 11.35 SPREHODI V NARAVO, 12.00 POROČILA, 12.05 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 POLNOČNI KLUB, 14.40 MARIBOR 2012, EVROPSKA PRESTOLNICA KULTURE, 15.00 POROČILA, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.40 BALI, RIS., 15.55 ŽAMETEK, RIS., 16.05 BACEK JON, RIS., 16.15 ALI ME POZNAŠ: JAZ SEM DEŽEVNIK, 16.20 RIBIČ PEPE: SEDEMKRAT PREK MURE V PREKMURJE, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.20 DUHOVNI UTRIP, 17.35 OD NJIVE DO MIZE, DOK. SER., 18.05 MOJI, TVOJI, NAJINI, DRUŽ. NAD., 18.30 OZI BU, RIS., 18.35 GOZDNA DRUŠČINA, RIS., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 TEDNIK, 21.00 STUDIO

CITY, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 PISAVE: VLADIMIR KAVČIČ, DAVID ALBAHARI, 23.35 KNJIGA MENE BRIGA, 23.55 SLOVENSKA JAZZ SCENA, 0.50 DUHOVNI UTRIP, 1.05 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.55 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.25 INFOKANAL

PONEDELJEK, 17.09.2012, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OP!, 8.05 OTROŠKI INFOKANAL, 8.50 ZABAVNI INFOKANAL, 11.35 DOBRO JUTRO, 15.05 NA LEPSJE, 15.30 CONCORDE - ROJSTVO LEGENDE, DOK. ODD., 16.25 DRUŽINSKE ZGODBE, 17.15 DOBER DAN, KOROŠKA, 17.50 PRAVA IDEJA!, 18.30 TO BO MOJ POKLIC, 18.55 KO POP SREČA KLASIKO, DOK. ODD., 19.50 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 20.00 PIANOMANIJA - ISKANJE POPOLNEGA ZVOKA, DOK. FILM, 21.30 DEDIŠČINA EVROPE: V KOT VIAN, FR. FILM, 23.10 IZGNANSTVO, ANG. SER., 0.40 ZABAVNI INFOKANAL

TOREK, 18.09.2012, I. SPORED TVS

6.05 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.10 STUDIO KRIŠKRAŠ, 10.50 ALI ME POZNAŠ: JAZ SEM DEŽEVNIK, 11.00 RIBIČ PEPE: SEDEMKRAT PREK MURE V PREKMURJE, 11.25 SEJALCI BESED: JOSIP JURČIČ, 12.00 POROČILA, 12.20 PISAVE, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 STUDIO CITY, 14.20 OBZORJA DUHA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.40 ALEKS V VODI, RIS., 15.45 METKA IN ZVERINKO ZVER, RIS., 15.55 TONI IN BONI, RIS., 16.00 TEO, RIS., 16.05 BINE, LUTK. NAN., 16.25 NENAČNE IN PRISMUKNJENE ŽIVALI, DOK. SER., 16.30 JE ŠESTEROPRSTI TVOJ PRIJATELJ?, KRATKI FILM, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.20 UGRIZNIMO ZNANOST, 17.40 VILLAGE FOLK - LJUDJE PODEŽELJA, DOK. SER., 17.55 MOJI, TVOJI, NAJINI, DRUŽ. NAD., 18.20 MINUTE ZA JEZIK, 18.30 ŽANOV SVET, RIS., 18.40 SVETOVALKA HANA, RIS., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, 20.00 ODKRITO, 21.00 DRAGE MOJE TOVARIŠICE KUCHARICE, DOK. FILM, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 GLOBUS, 23.35 ŽENSKJE IZ HAMASA, DOK. ODD., 0.35 UGRIZNIMO ZNANOST, 0.50 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, 1.40 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.05 INFOKANAL

TOREK, 18.09.2012, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OP!, 8.05 OTROŠKI INFOKANAL, 8.50 ZABAVNI INFOKANAL, 10.25 DOBRO JUTRO, 13.55 50 LET FDV, DOK. FELJTON, 14.20 NEOPAZNO PRISOTNA, DOK. ODD., 14.55 KOLESARSTVO: SV. PRVENSTVO V CESTNEM KOLESARSTVU, 17.30 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 BOLNIŠNICA GOLNIK, DOK. SER., 18.30 GLASNIK, 19.00 NAJSTAREJŠA OBRT: PROSTITUTKE IN SPOLNE USLUGE, DOK. SER., 19.50 ŽREBANJE ASTRA, 20.00 DICKENSOVE ZGODBE, 20.20 VELIKO PRAČIKANJE, ANG. NAD., 21.10 MUZIKAJETO, 21.45 VALČEK Z BASIRJEM, IZR. FILM, 23.15 SVET BREZ SOVRAŠTVA, TV-PRIREDBA DRAMSKEGA DELA, 0.15 BRANE RONČEL IZZA ODRA, 1.45 ZABAVNI INFOKANAL

SREDA, 19.09.2012, I. SPORED TVS

6.05 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.10 BINE, LUTK. NAN., 10.30 PEPI VE VE O CIRKUSU, NANIZANKA ZA OTROKE, 10.55 ZLATKO ZAKLADKO, ODDAJA ZA OTROKE, 11.10 SOVRAŽNIK FILM, KRATKI FILM, 11.35 PODSTREŠJE, IGR. NAN., 12.00 POROČILA, 12.05 DRAGE MOJE TOVARIŠICE KUCHARICE, DOK. FILM, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 TEDNIK, 14.25 GLOBUS, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 ROLI POLI OLI, RIS., 15.50 POLICAJ ČRT, RIS., 16.05 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.20 ZGODBE IZZA OBRAZOV: ANDREJA PODLOGAR IN BLAŽ BERTONCELJ, DOK. SER., 17.50 POGLED NA ..., 18.05 MOJI, TVOJI, NAJINI, DRUŽ. NAD., 18.35 KANOPKI, RIS., 18.40 AVA, RIKO, TEO, RIS., 18.45 TINČEK, RIS., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.05 FRANJA, DOK. FILM, 21.40 OBISK, KRATKI FILM, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 PRAVA IDEJA!, 23.35 GLASBENI VEČER, 0.30 ZGODBE IZZA OBRAZOV, 1.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.50 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.15 INFOKANAL

SREDA, 19.09.2012, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OP!, 8.05 OTROŠKI INFOKANAL, 8.50 ZABAVNI INFOKANAL, 10.20 DOBRO JUTRO, 12.55 DUHOVNI UTRIP, 13.10 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 13.40 NA VRTU, 14.05 ČRNO-BELI ČASI, 14.25 KOLESARSTVO: SV. PRVENSTVO V CESTNEM KOLESARSTVU, 17.10 UGRIZNIMO ZNANOST, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 17.55 GLASNIK, 18.20 EVROPSKI MAGAZIN, 18.40 MARIBOR 2012, EVROPSKA PRESTOLNICA KULTURE, 18.55 NAJSTAREJŠA OBRT: PROSTITUTKE IN SPOLNE USLUGE, DOK. SER., 19.50 ŽREBANJE LOTA, 20.00 ŠPORTNI IZZIV, 20.30 PETAR UGRIN: SAMO MUZIKA, DOK. ODD., 21.20 PLATFORMA: ARHITEKTURNI BIENALE, 21.50 BLEŠČICA, 22.30 OSMI DAN, KOPRODUKCIJSKI FILM, 0.25 ZABAVNI INFOKANAL

ČETRTEK, 20.09.2012, I. SPORED TVS

6.10 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.10 PRAVLJICE IZ LUTKARJEVEGA VOZIČKA, LUTK. NAN., 10.35 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 11.20 JE ŠESTEROPRSTI TVOJ PRIJATELJ?, KRATKI FILM, 11.35 KAKO SEM VIDEL SVET IZPOD MIZE, MLAD. NAD., 12.00 POROČILA, 12.05 ČRNO-BELI ČASI, 12.20 PRAVA IDEJA!, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 ODKRITO, 14.20 SLOVENSKI UTRINKI, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 KRITI SESTRICI, RIS., 15.55 OLIVJA, RIS., 16.05 STUDIO KRIŠKRAŠ, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.20 ZDRAVJE V EVROPI, DOK. SER., 18.15 EKO UTRINKI, 18.20 MINUTE ZA JEZIK, 18.30 PUJSA PEPA, RIS., 18.35 SVETOVALKA HANA, RIS., 18.45 PIM IN POM, RIS., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 POGLEDI SLOVENIJE, 21.30 NA LEPSJE, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 OSMI DAN, 23.35 PANOPTIKUM, 0.30 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.20 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.40 INFOKANAL

ČETRTEK, 20.09.2012, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OP!, 8.05 OTROŠKI INFOKANAL, 8.50 ZABAVNI INFOKANAL, 11.00 DOBRO JUTRO, 14.30 LEGENDE VELIKEGA IN MALEGA EKRANA - DUŠAN MLAKAR, 15.30 IGRALCI TUDI POJEJO, 15.45 MUZIKAJETO, 16.20 ZGODBE IZZA OBRAZOV: ANDREJA PODLOGAR IN BLAŽ BERTONCELJ, DOK. SER., 16.50 POGREŠANI KITAJSKI OTROCI, DOK. ODD., 17.45 MOSTOVI - HIDAK, 18.20 EVROPSKI MAGAZIN, 18.45 RDEČA KAPELA, DOK. ODD., 19.50 ŽREBANJE DETELJICE, 20.00 ŠPORTNI IZZIV, 20.30 NOGOMET: EVROPSKA LIGA, MARIBOR : PANATHINAIKOS, 23.20 SOBODNA DRUŽINA, AM. NAD., 23.40 SINOVNI ANARHIJE, AM. NAD., 0.25 ZABAVNI INFOKANAL

POZVANJE

Slovenska zveza pa Slovenska narodnostna samouprava Števanovci Vas lepau zoveta

(v nedelo) 23. septembra 2012 na 15.00 vöro

v kulturni dom v Števanovce na premiero igre

Lacija Kovača: RAN Z GLAŽOJNE.

Igro zašpila Gledališka skupina Veseli pajdaši ZSM Števanovci.

V programi gorstaupi eške Dramska skupina

Močnikovi KPD Rogašovci

z igrov Iskanje zaposlitve, ka je napisala Jožica Fūkaš.

Čakamo Vas!

Naš program sta finančno podprla Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu in Javni sklad RS za kulturne dejavnosti

Gledališka skupina Veseli pajdaši ZSM Števanovci

RAN Z GLAŽOJNE

Igro je napiso: Laci KOVAČ
Režiser: Branko PINTARIČ

Špilajo:

zidar: Marija Kosar
culager: Berta Dončec
ženska: Biserka Nemeš
Cilika: Ana Nyirő
Micika: Aniko Kovač
slejpi: Laci Kovač

Porabje

ČASOPIS
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukić

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062

Tisk: TISKARNA KLAR d.o.o.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Ministrstva za javno upravo in pravosodje (KIM) ter Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU15
1174 7068 2000 1357 0000 0000,
SWIFT koda: OTPVHUHB

Lipa
HOTEL • RESTAVRACIJA

Monošter - Szentgotthárd
Gárdonyi u. 1.

Tel.: (+36)94/383-060

E-mail: info@lipahotel.hu

www.lipahotel.hu

